

	СИЛАБУС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ «УПРАВЛІННЯ В ЕКОЛОГІЧНІЙ ДІЯЛЬНОСТІ» Рівень вищої освіти: Перший (бакалаврський) Спеціальність: <u>101 Екологія</u> Рік навчання: <u>4-й</u>, семестр <u>7-й</u> Кількість кредитів ECTS: <u>5 кредитів</u> Назва кафедри: <u>Екології та охорони</u> <u>навколишнього середовища</u> Мова викладання: <u>українська</u>
Лектор курсу	к. с.-г. н., доцент Алексєєв Олексій Олександрович
Контактна інформація лектора (e-mail)	alekseev_oleksiy@ukr.net

ОПИС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

«Управління в екологічній діяльності» є вибірковою компонентою ОПП.

Загальний обсяг дисципліни 150 год.: лекції – 26 год.; практичні заняття – 24 год., самостійна робота – 100 год.

Формат проведення: лекції, практичні заняття, консультації. Підсумковий контроль – залік.

ПРЕРЕКВІЗИТИ І ПОСТРЕКВІЗИТИ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

При вивченні даної дисципліни можуть використовуватися знання, отримані з таких дисциплін (пререквізитів): «Міжнародна політика та діяльність», «Екологічна безпека».

Основні положення навчальної дисципліни можуть застосовуватися при вивченні таких дисциплін (постреквізитів): «Природоохоронне інспектування», «Регіональна екологія».

ХАРАКТЕРИСТИКА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Призначення навчальної дисципліни

Вивчення курсу «Управління в екологічній діяльності» дає можливість знати програму теоретичного курсу предмету, головні концептуальні напрямки використання природних ресурсів, вирішення конкретних природозахисних задач у виробничій сфері, здійснювати науково-

обґрунтовані технічні, технологічні та організаційні заходи щодо запобігання забруднення довкілля, вміти застосовувати основні закономірності безпечних, ресурсоефективних і екологічно дружніх технологій в управлінні природоохоронною діяльністю, в тому числі через системи екологічного керування відповідно міжнародним стандартам.

Мета вивчення навчальної дисципліни

Формування у майбутніх фахівців умінь та компетенцій для забезпечення застосування теоретичних знань і практичних навичок щодо ефективної організації системи управління в природоохоронній сфері з урахуванням досягнень науково-технічного прогресу та міжнародного досвіду, а також усвідомлення нерозривної єдності успішної професійної діяльності з обов'язковим дотриманням усіх вимог стандартизованих методик і відповідних нормативно-правових документів.

Завдання вивчення дисципліни

Здобувачі набувають умінь з: прийняття оптимальних управлінських рішень, спрямованих на комплексне використання природних ресурсів, підвищення екологічної безпеки, здійснення профілактичних заходів щодо забруднюючих речовин у довкіллі, контролю за впливом на природні процеси та об'єкти навколишнього середовища. Розроблення структури системи екологічного менеджменту підприємства (організації) з визначенням функціональної підзвітності та відповідальності за виконання екологічних задач, ідентифікації екологічних аспектів діяльності підприємства (організації), встановлювати пріоритети та розробляти програми екологічних дій.

У результаті вивчення навчальної дисципліни здобувач вищої освіти повинен володіти інтегральною, загальними та фаховими компетентностями, зокрема:

інтегральна компетентність (ІК):

Здатність розв'язувати складні спеціалізовані задачі та вирішувати практичні проблеми у сфері екології, охорони довкілля і збалансованого природокористування, що передбачає застосування основних теорій та методів наук про довкілля, які характеризуються комплексністю та невизначеністю умов та вимог.

загальні компетентності (ЗК):

ЗК 1. Знання та розуміння предметної області та професійної діяльності.

ЗК 2. Навички використання інформаційних і комунікаційних технологій.

ЗК 3. Здатність до адаптації та дії в новій ситуації.

фахові компетентності (ФК):

ФК 9. Здатність до участі в розробці системи управління та поводження з відходами виробництва та споживання.

ФК 10. Здатність до використання сучасних інформаційних ресурсів для екологічних досліджень.

ФК 11. Здатність інформувати громадськість про стан екологічної безпеки та збалансованого природокористування.

ФК 12. Здатність до опанування міжнародного та вітчизняного досвіду вирішення регіональних та транскордонних екологічних проблем.

ФК 13. Здатність до участі в управлінні природоохоронними діями та/або екологічними проектами.

програмні результати:

ПР01. Демонструвати розуміння основних принципів управління природоохоронними діями та/або екологічними проектами.

ПР04. Використовувати принципи управління, на яких базується система екологічної безпеки.

ПР17. Усвідомлювати відповідальність за ефективність та наслідки реалізації комплексних природоохоронних заходів.

Вивчення даної дисципліни формує у здобувачів освіти соціальні навички (soft skills): комунікативність (реалізується через: метод роботи в парах та групах, метод самопрезентації), робота в команді (реалізується через: метод проєктів), лідерські навички (реалізується через: роботу в групах, метод проєктів, метод самопрезентації).

План вивчення навчальної дисципліни

№ з/п	Назви теми	Форми організації навчання та кількість годин		Самостійна робота, кількість годин
		лекційні заняття	практичні заняття	
1	Тема 1. Предмет «Управління в екологічній діяльності».	2	2	5
2	Тема 2. Класифікація систем і механізмів екологічного управління.	2	2	5
3	Тема 3. Головні напрями екологічної політики України в сучасних умовах.	2	2	10
4	Тема 4. Системи державного і корпоративного екологічного управління	2	2	10
5	Тема 5. Системи місцевого і громадського екологічного управління	2	2	5
6	Тема 6. Система спеціального екологічного управління.	2	2	5
7	Тема 7. Інформаційні системи екологічного управління.	2	2	10
8	Тема 8. Організація управління	2	2	10

	природокористуванням.			
9	Тема 9. Управління реалізацією інвестиційного проекту в регіональному природокористуванні.	2	2	10
10	Тема 10. Міжнародний досвід в управлінні навколишнім природним середовищем	2	2	10
11	Тема 11. Галузеві види екологічного управління.	2	2	5
12	Тема 12. Екологічна діяльність міжнародних організацій.	2	2	5
13	Тема 13. Стандартизація та норми і правила в галузі охорони навколишнього природного середовища.	2		10
Разом		26	24	100

Самостійна робота здобувача вищої освіти

Самостійна робота студента ВНАУ є основним засобом оволодіння навчальним матеріалом у вільний від обов'язкових занять час.

Самостійна робота студента організовується шляхом видачі індивідуального переліку питань і практичних завдань з кожної теми, які не виносяться на аудиторне опрацювання та виконання індивідуального творчого завдання.

Самостійна робота здобувача є одним із способів активного, цілеспрямованого набуття нових для нього знань та умінь. Вона є основою його підготовки як фахівця, забезпечує набуття ним прийомів пізнавальної діяльності, інтерес до творчої роботи, здатність вирішувати наукові та практичні завдання.

Виконання здобувачем самостійної роботи передбачає, за необхідності, отримання консультацій або допомоги відповідного фахівця. Навчальний матеріал навчальної дисципліни, передбачений робочою програмою для засвоєння здобувачем у процесі самостійної роботи, виноситься на поточний і підсумковий контроль поряд з навчальним матеріалом, який опрацьовувався під час аудиторних занять. Організація самостійної роботи здобувачів передбачає: планування обсягу, змісту, завдань, форм і методів контролю самостійної роботи, розробку навчально-методичного забезпечення; виконання здобувачем запланованої самостійної роботи; контроль та оцінювання результатів, їх систематизацію, оцінювання ефективності виконання здобувачем самостійної роботи.

Індивідуальні завдання здобувач виконує самостійно під керівництвом викладача згідно з індивідуальним навчальним планом.

У випадку реалізації індивідуальної освітньої траєкторії здобувача заняття можуть проводитись за індивідуальним графіком.

Види самостійної роботи

№ п/п	Вид самостійної роботи	Години	Термін виконання	Форма та метод контролю
1	Підготовка до практичних занять	40	щотижнево	Усно та письмово
2	Підготовка самостійних питань з тематики дисципліни	20	щотижнево	Усно та письмово
3	Індивідуальні завдання	40	2 рази в семестр	Обговорення усного захисту
Разом		100		

Список основної та додаткової літератури

Основні

1. Шевчук В. Я., Саталкін Ю. М., Білявський Г. О. та ін. Екологічне управління: Підручник. Київ. Либідь. 2004. 432 с.
2. Літвак С.М. та ін. Екологічний менеджмент і аудит: навч. посібник. Київ. ВД «Професіонал». 2006. 200 с.
3. Бобровський А.Л. Екологічний менеджмент. Суми. Університетська книга. 2009. 586 с.
4. Берзіна С.В., Яреськовська І.І. та ін Системи екологічного управління: сучасні тенденції та міжнародні стандарти: посібник. Київ. Інститут екологічного управління та збалансованого природокористування. 2017. 134 с.
5. Самойленко Н.М., Райко Д. В., Аверченко В. І. Організація та управління в природоохоронній діяльності: навч. посіб. Харків. Видавництво «Лідер». 2018. 174 с.
6. Писаренко П.В., Тараненко А.О., Чальцев Д.В., Кахикало О.О., Гришина К. Е., Корчагін О. П. Екологічні аспекти міжрегіональної взаємодії у сфері поводження з твердими відходами (на прикладі програми реабілітації забруднених земель). Вісник ПДАА. 2020. №4. С. 120-127

Додаткові

1. Шерстюк Р.П., Малюта Л.Я., Мельник Л.М. Екологічне управління та безпека бізнесу» : конспект лекцій. Тернопіль. 2019. 335 с.
2. Лисиченко Г.В., Хміль Г.А., Барбашев С. В. Методологія оцінювання екологічних ризиків: підручник. Одеса. «АСТРОПРИНТ». 2011. 225 с. 3
3. Берзіна С.В., Яреськовська І.І. Системи екологічного управління: сучасні тенденції та міжнародні стандарти. посібник та ін. Київ. Інститут

екологічного управління та збалансованого природокористування. 2017. 134 с. (Бібліотека екологічних знань) ISBN 978-617-7326-29-7

Контроль і оцінка результатів навчання

У кінці семестру, здобувач вищої освіти може набрати до 60% підсумкової оцінки за виконання всіх видів робіт, що виконуються протягом семестру, до 10% за показники наукової, інноваційної, навчальної, виховної роботи та студентської активності і до 30% підсумкової оцінки – за результатами підсумкового контролю.

Розподіл балів між формами організації навчального процесу і видами контрольних заходів: поточний контроль – загальна відповідність заявленим компетентностям за результатами лекційних і практичних занять – 40 балів (усний контроль: опитування, бесіди, доповіді, повідомлення на задану тему, індивідуальні завдання та ін.); рубіжний контроль (контрольні роботи у формі тестування) – 20 балів; показники наукової, інноваційної, навчальної, виховної роботи та студентської активності – 10 балів, підсумковий контроль, (іспит в тестовій формі) – 30 балів. Разом: 100 балів.

Розподіл балів за видами навчальної діяльності

	Вид навчальної діяльності	Бали
Атестація 1		
1	Участь у дискусіях на лекційних заняттях	5
2	Участь у роботі на практичних заняттях	5
3	Виконання домашніх завдань	5
4	Виконання контрольних робіт, тестування	10
5	Індивідуальні та групові творчі завдання (виконання гугл-презентації, презентації за заданою проблемною тематикою, дослідницькі проекти)	5
	Всього за атестацію 1	30
Атестація 2		
6	Участь у дискусіях на лекційних заняттях	5
7	Участь у роботі на практичних заняттях	5
8	Виконання домашніх завдань	5
9	Виконання контрольних робіт, тестування	10
10	Індивідуальні та групові творчі завдання (виконання гугл-презентації, презентації за заданою проблемною тематикою, дослідницькі проекти)	5
	Всього за атестацію 2	30
	Показники наукової, інноваційної, навчальної, виховної роботи та студентської активності	10
	Підсумкове тестування	30
	Разом	100

Відповідність якості оцінювання навчального матеріалу

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка ECTS	Оцінка за національною шкалою для заліку
90 – 100	A	зараховано
82-89	B	
75-81	C	
66-74	D	
60-65	E	
35-59	FX	незадовільно з можливістю повторного складання
0-34	F	незадовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни

Якщо здобувач упродовж семестру за підсумками контрольних заходів набрав (отримав) менше половини максимальної оцінки з навчальної дисципліни (менше 35 балів), то він не допускається до заліку чи екзамену. Крім того, обов'язковим при мінімальній кількості балів за підсумками контрольних заходів є виконання індивідуальної творчої роботи (презентації).

Програма навчальної дисципліни передбачає врахування результатів неформальної та інформальної освіти при наявності підтверджуючих документів як окремі кредити вивчення навчальних дисциплін.